

PENĚŽNÍ ZŘÍZENÍ A NUCENÝ OBĚH

Petr Mrkývka © 2017

Právo peněžního systému =

- **Měnové právo**

právo peněžního zřízení

právo peněžního oběhu

a platebního styku

nucený oběh

elektronické peníze

bezhotovostní platební styk

Měnová suverenita

- Zásada *lex monetae* = každý stát má výlučné právo vytvořit si a disponovat s vlastní měnou
- Výkon práv nad měnou, právo vytvářet vlastní měnovou politiku a uplatňovat ji na vlastním území
- Zákaz měnové diskriminace

Měnová reforma

- Změna peněžní jednotky
- Změna hodnoty měny
- Změna parity
- Změna emisního oprávnění, změna měnového regálu
- Měnová sukcese

Měnová sukcese

- *Měnová sukcese* – nástupnictví po jiné měně platné na daném území
- *Pravá měnová sukcese* – právní stav, ve kterém dochází ke kontinuitě práv a závazků po nahrazení jedné měny jinou
- 1919, 1939, 1993, ????? (EUR)

Peněžní reforma

- Prostá výměna znaků peněz
- Cca po 10 – 20 letech
- Důvody: technické, preventivní, ideologické, státoprávní, estetické ...
- Následky: ukončení platnosti vzoru platidel, stažení z oběhu, výměna, prekluze, likvidace
- Státy bez monetární prekluze: např. USA

Měnový zákon

- Sen o kodifikaci měnového práva – měnový kodex = důstojný základ peněžního systému daného státu
- V ČR supluje měnový zákon: **Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, Zákon č. 60/1993 Sb., o oddělení měny, Zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí, Zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku, Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosu z trestné činnosti a financování terorismu**

Obsah měnového zákona

- Peněžní jednotka a dílčí peněžní jednotka
- Parita a konvertibilita
- Znaky peněz a pravidla jejich emise
- Emisní instituce a emisní oprávnění
- Pravidla nuceného oběhu a bezhotovostního platebního styku
- Ochrana měny
- Vztah k předcházející měně

Konstitucionalizace měny

- Zakotvení měny jako znaku suverenity státu v normativním právním aktu nejvyšší právní síly
- Měna jako národní symbol
- Př.: „*K) cikk*

Magyarország hivatalos pénzneme a forint.“

- Ústavní pořádek ČR: ?

Ústava ČR

1993 – 2001
HLAVA ŠESTÁ

Česká národní banka

Čl.98

(1) Česká národní banka je ústřední bankou státu. Hlavním cílem její činnosti je **péče o stabilitu měny**; do její činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona.

(2) Postavení, působnost a další podrobnosti stanoví zákon.

Od 2002
HLAVA ŠESTÁ

Česká národní banka

Čl.98

(1) Česká národní banka je ústřední bankou státu. Hlavním cílem její činnosti je **péče o cenovou stabilitu**; do její činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona.

(2) Postavení, působnost a další podrobnosti stanoví zákon.

Ústavní zákon o československé federaci

do 21.12.1970

Čl.8

(1) Do společné působnosti
Československé socialistické
republiky a obou republik
patří:

c) **emisní činnost,**

1970-1992

Čl.7

(1) Do působnosti (federace)
patří:

c) **měna,**

Konstytucjonalizacja w Polsce

Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483

Art. 227.

1. Centralnym bankiem państwa jest Narodowy Bank Polski. Przysługuje mu **wyłączne prawo emisji pieniądza** oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. Narodowy Bank Polski **odpowiada za wartość polskiego pieniądza**.
2. Organami Narodowego Banku Polskiego są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej oraz Zarząd Narodowego Banku Polskiego.
3. Prezes Narodowego Banku Polskiego jest powoływany przez Sejm na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej na 6 lat.
4. Prezes Narodowego Banku Polskiego nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej nie dającej się pogodzić z godnością jego urzędu.

Slovensko 462/1992 Zb.

Do 30.6.2001

Čl.56

Čl.56

Slovenská republika
zriaďuje emisnú banku.
Podrobnosti ustanoví zákon.

(1) Národná banka Slovenska je nezávislá centrálna banka Slovenskej republiky. Národná banka Slovenska môže v rámci svojej pôsobnosti vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, ak je na to splnomocnená zákonom.

(2) Najvyšším riadiacim orgánom Národnej banky Slovenska je Banková rada Národnej banky Slovenska.

Peněžní zřízení ČR

- ZČNB (6/1993 Sb.)
- Peněžní jednotka: koruna česká „Kč“
- Dílčí jednotka: haléř (1:100)
- ISO 4212: CZK (ISO 3166+měna)
- Emisní instituce: ČNB
- Parita: Ø
- Znaky peněz: mince, bankovky

ZČNB

§ 12 Měnový monopol

Česká národní banka má výhradní právo vydávat bankovky a mince, jakož i mince pamětní (dále jen "bankovky a mince").

§ 13

Peněžní jednotkou v České republice je koruna česká, zkratka názvu je "Kč". Koruna česká se dělí na sto haléřů.

§ 14

Česká národní banka spravuje zásoby bankovek a mincí a organizuje dodávky bankovek a mincí od výrobců v souladu s požadavky peněžního oběhu.

§ 15

Česká národní banka **sjednává** tisk bankovek a ražbu mincí a dozírá na ochranu a bezpečnost do oběhu nevydaných bankovek a mincí a na úschovu a ničení tiskových desek, razidel a neplatných a vyřazených bankovek a mincí.

§ 16

(1) Platné bankovky a mince vydané Českou národní bankou jsou zákonnými penězi ve své nominální hodnotě při všech platbách na území České republiky.

(2) Mince z drahých kovů, pamětní mince a mince ve zvláštním provedení určené ke sběratelským účelům mohou být prodávány za ceny odlišné od jejich nominální hodnoty.

EMISE

Emise

- Emise znaků peněz – emise platidel
- Emise peněz – úvěr / obligatorní rezervy u ČNB aj.

Nástroje měnové regulace

§ 23

Česká národní banka stanoví úrokové sazby, rámce, splatnosti a další podmínky obchodů, které provádí podle tohoto zákona a zvláštních zákonů.¹⁾

§ 25

(1) Česká národní banka může požadovat, aby banky, pobočky zahraničních bank a spořitelní a úvěrní družstva měly na účtě u České národní banky uloženu stanovenou část svých zdrojů (dále jen "povinné minimální rezervy").

(2) Povinné minimální rezervy mohou činit nejvýše 30 % celkových závazků instituce, která má povinnost podle odstavce 1, snížených o závazky této instituce vůči jiným institucím, které mají povinnost podle odstavce 1.

§ 26

(1) Pokud banka, pobočka zahraniční banky nebo spořitelní a úvěrní družstvo neudržuje stanovenou povinnou minimální rezervu, je Česká národní banka oprávněna účtovat jí z částky, o kterou není stanovená povinná minimální rezerva naplněna, úrok ve výši odpovídající dvojnásobku platné lombardní sazby.

(2) Při zvýšení úrovně povinných minimálních rezerv určí Česká národní banka lhůtu, ve které se instituce, podléhající povinnosti podle § 25 musí se zvýšením vyrovnat.

§ 26a

Pravidla pro plnění povinností stanovených v § 25 a 26 stanoví Česká národní banka opatřením vyhlášeným ve Věstníku České národní banky.

Emise znaků peněz

- Monopol emise platidel - 1 emisní instituce
- Dělený monopol: USA, GB

Bankovky – centrální banka(y)

Mince - stát

39/1948 Sb., o platidlech československé měny

- Bankovky NBČS
- Drobná platidla a pamětní mince – stát
- Drobná platidla: mince a drobné peníze papírové
- Určené nominály
- Maxima emise drobných platidel: 400 Kčs na hlavu

Emisní normativní akt

- Sekundární normativní akt
- Vyhláška ČNB „emisní vyhláška“
- § 22 ZČNB
- Vyhlášky o vydání platidel
- Vyhlášky o ukončení platnosti platidel
- Spojení vydání nového vzoru a stažení vzoru

Obsah emisní vyhlášky I

- Druh platidla,
- nominální hodnota,
- rozměry, hmotnost, materiál,
- vzhled a další náležitosti
- vydání do oběhu.

Obsah emisní vyhlášky II

- ukončení platnosti
- způsob výměny
- doba výměny (prekluze)

Čas

- Platnost
- Účinnost
- Vydání do oběhu

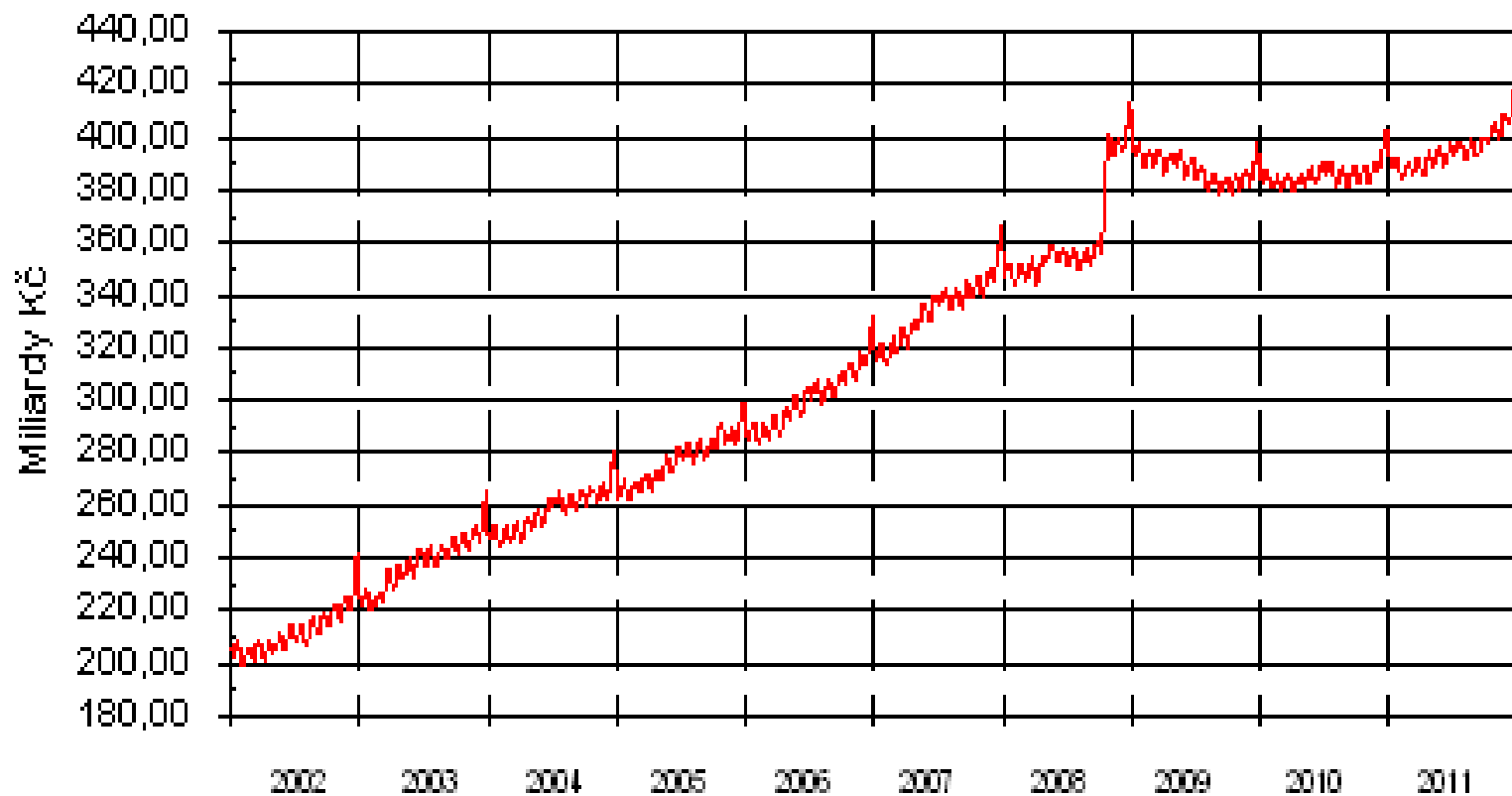
- Platnost
- Účinnost
- Ukončení platnosti
- Výměna u všech bank
- Výměna jen u ČNB
(prekluze)

Počty vyrobených mincí

zdroj ČNB

	50 Kč	20 Kč	10 Kč	5 Kč	2 Kč	1 Kč	50 haléřů	20 haléřů	10 haléřů
2011	4 021 630	21 600	21 630	21 650	11 480 640	22 071 650			
2010	17 213 200	14 200	16 814 200	14 714 200	26 057 200	15 007 800			
2009	36 722 250	14 200	10 514 200	19 914 200	25 421 200	38 370 600			
2008	9 530 800	19 500	10 095 300	11 619 500	26 269 500	29 619 500	19 500		
2007	23 000	23 000	23 000	23 000	30 023 000	14 173 000	35 023 000		
2006	33 000	2 099 000	33 000	25 033 000	33 000	27 100 000	40 033 000		
2005	17 000	9 869 778	17 000	17 000	17 000	17 000	36 817 000		
2004	38 555	8 253 507	2 259 740	38 940	15 662 556	20 999 940	935 145	200	350
2003	25 000	25 000	18 750 000	25 000	20 958 000	15 915 000	41 551 000	25 000	3 025 000
2002	20 261	20 999 990	23 646	21 348 485	20 944 574	26 248 156	26 249 788	23 490	81 499 490
2001	18 500	27 500	27 500	27 500	26 119 500	21 813 550	21 427 500	44 427 500	41 527 500
2000	28 936	15 714 646	10 062 799	28 931	27 500	9 698 500	15 755 940	31 468 585	52 499 940

Vývoj výše oběživa od 1.1.2002 do 31.12.2011

Struktura bankovek v oběhu

Nominální hodnota	V oběhu v mil. Kč	Podíl v %	V oběhu v mil. kusů	Podíl v %	Počet kusů připadajících na 1 obyvatele ČR
bankovky					
5 000 Kč	124 915,3	30,3%	25,0	7,1%	2,4
2 000 Kč	124 666,5	30,3%	62,3	17,7%	6,0
1 000 Kč	123 681,3	30,0%	123,7	35,0%	11,9
500 Kč	10 699,6	2,6%	21,4	6,1%	2,1
200 Kč	10 600,4	2,6%	53,0	15,0%	5,1
100 Kč	5 028,1	1,2%	50,3	14,2%	4,8
50 Kč	606,9	0,1%	12,1	3,4%	1,2
20 Kč	104,2	0,0%	5,2	1,5%	0,5
bankovky celkem	400 302,3	97,2%	353,0	100,0%	33,9

Struktura mincí v oběhu

Nominální hodnota	V oběhu v mil. Kč	Podíl v %	V oběhu v mil. kusů	Podíl v %	Počet kusů připadajících na 1 obyvatele ČR
50 Kč	3 614,6	0,9%	72,3	4,1%	7,0
20 Kč	2 952,8	0,7%	147,6	8,4%	14,2
10 Kč	1 729,4	0,4%	172,9	9,9%	16,6
5 Kč	1 006,4	0,2%	201,3	11,5%	19,4
2 Kč	709,8	0,2%	354,9	20,3%	34,1
1 Kč	434,7	0,1%	434,7	24,8%	41,8
0,50 Kč	183,3	0,0%	366,5	20,9%	35,2

PENĚŽNÍ OBĚH

Platidla - kategorie

- Tuzemská bankovka
- Tuzemská mince
- Pamětní mince

Tuzemská bankovka

- **Tuzemská bankovka:** bankovka znějící na koruny české, vydaná Českou národní bankou, která je platná nebo kterou lze za platnou vyměnit.
- Nominály: 100, 200, 500, 1000, 2000, 5000
- Neplatné: 20, 50 a všechny nominály vzoru 1993

Tuzemské mince

- **Tuzemská mince** je mince znějící na koruny české, vydaná Českou národní bankou, která je platná nebo kterou lze za platnou vyměnit
- Nominály – Kč: 1, 2, 5, 10, 20, 50
- Neplatné nominály – všechny mince znějící na haléře – tj: 10, 20, 50

Pamětní mince

- **Pamětní mince** je tuzemská mince vyrobená z obecných nebo drahých kovů určená ke sběratelským účelům.
- 113 emisí stříbrných a zlatých mincí

Kvalitativní kategorie platidel

Bankovka

celistvá

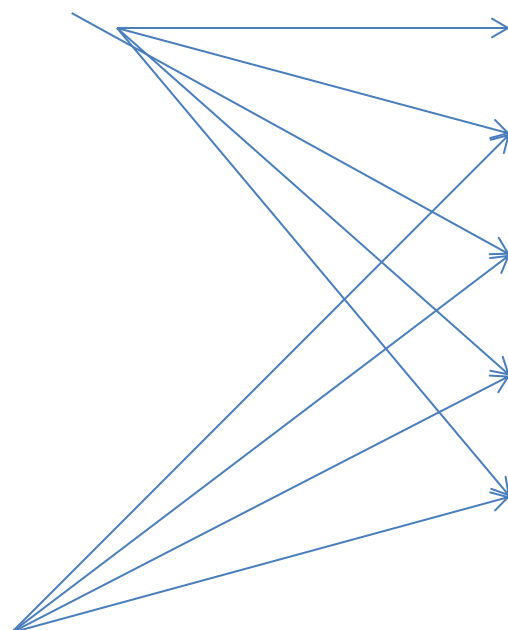
celá

opotřebená oběhem

nestandardně poškozená

běžně poškozená

Mince

Celá a celistvá

- **celá** je tuzemská bankovka, které:
 - a) nechybí žádná její část, nebo
 - b) které chybí pouze část nebo části okraje na obvodu bankovky
- **celá** je tuzemská mince, jejíž plocha nebyla zmenšena, nebo mince vyrobená z více částí, které nechybí žádná její část
- **celistvá** je tuzemská bankovka, která tvoří souvislý celek

Opotřebená oběhem

- opotřebená oběhem je **celá** a **celistvá** tuzemská bankovka, která je:

odřená, zašpiněná nebo **pomačkaná,**

- Mince opotřebená oběhem je **celá**

Nestandardně poškozená bankovka

- jejíž obrazec je nečitelný, deformovaný nebo proděravělý,
- ohořelá nebo zetlelá,
- popsaná, pomalovaná, přetištěná, potištěná, obarvená, odbarvená, poškozená biologickým nebo jiným materiálem, nejde-li o nepatrná poškození nebránící dalšímu oběhu, a
- poškozená nástražným zařízením na ochranu proti krádeži a tuzemská bankovka skládající se z více než 2 částí,
- **X běžně poškozená**

Nestandardně poškozená mince

- obrazec nebo reliéf je nečitelný, její tvar je deformovaný,
- mince nastřižená nebo proděravělá,
- vyrobená z více částí, jejíž jednotlivé části jsou odděleny,
- která je podélně rozštěpená v hraně na část s lící a část s rubovou stranou,
- poškozená nástražným zařízením na ochranu proti krádeži

X běžně poškozená

Subjekty nuceného oběhu

- **ČNB:** emisní banka, Národní středisko pro padělky, Národní středisko pro analýzu padělků bankovek a Národní středisko pro analýzu padělků mincí
- **Úvěrová instituce:** banka, zahraniční banka v rozsahu, v němž vykonává činnost v České republice prostřednictvím pobočky, a spořitelní a úvěrní družstvo
- úvěrová instituce provádějící **pokladní operace**
- **Směnárník:** ten, kdo je oprávněn provozovat směnářenskou činnost na základě registrace ke směnářenské činnosti podle devizového zákona

Pokladní operace

přijetí vkladu tuzemských bankovek nebo tuzemských mincí **na účet** vedený úvěrovou institucí nebo **výplata** tuzemských bankovek nebo tuzemských mincí **z tohoto účtu**, prováděné v místě k tomu určeném zaměstnanci úvěrové instituce nebo osobami jednajícími jménem nebo na účet úvěrové instituce.

Oběh bankovek a mincí

- Relativně nucený oběh
- Každý je povinen přijmout tuzemské bankovky a mince bez omezení, ledaže je oprávněn jejich příjem odmítnout
- Neplatné – stažené z oběhu /ÚI-PPO/
- Pamětní mince, neplatná platidla /x ČNB, ÚI-PPO/
- 50 tuzemských mincí v jedné platbě /x ČNB, ÚI-PPO/
- Poškozené /FO/
- Poškozená – necelá /PO/

Výměna

§ 6 (ZOBM)

Provádí: ČNB + UI PPO

- a) tuzemské bankovky a mince za tuzemské bankovky a mince jiných nominálních hodnot, Pozn.: bezplatně do 100 ks nom. hodnoty, vyříděné podle nominálů
- b) tuzemské bankovky a mince **opotřebované oběhem** a tuzemské bankovky a mince **běžně poškozené** za tuzemské bankovky a mince vhodné pro další oběh, Pozn.1: možné i na účet; Pozn.2: bezplatně do 100 ks nom. hodnoty, vyříděné podle nominálů
- c) tuzemské bankovky a mince **prohlášené** Českou národní bankou **za neplatné** za platné tuzemské bankovky a mince po dobu stanovenou na základě § 19 ZČNB; Pozn.1: možné i na účet; Pozn.2: bezplatně vyříděné podle nominálů
- d) **pamětní mince** za tuzemské bankovky nebo tuzemské mince, které nejsou pamětními mincemi. Pozn.1: možné i na účet; Pozn.2: bezplatně vyříděné podle nominálů

Výměna ex officio

- Bankovky a mince opotřebované oběhem Česká národní banka stahuje z oběhu, ničí je a nahrazuje bankovkami a mincemi novými.
- Česká národní banka spravuje zásoby bankovek a mincí a organizuje dodávky bankovek a mincí od výrobců v souladu s požadavky peněžního oběhu.

Standardy zpracování

Terminus technicus = standardy zpracování tuzemských bankovek a mincí

- Vyhláška č. 274/2011 Sb.
- Ověření počtu, pravosti a platnosti
- Roztřídění
- Posouzení vhodnosti pro další oběh

Nevhodné pro oběh

Ruční zpracování

- a) je zašpiněná,
- b) je popsaná, pomalovaná, přetištěná, potištěná, obarvená, odbarvená, poškozená hygienicky závadným materiálem,
- c) je ohořelá nebo zetlelá,
- d) je proděravělá alespoň jedním viditelným otvorem,
- e) je poškozená nástražným zařízením na ochranu proti krádeži,
- f) je složená ze 2 nebo více částí,
- g) není celá,
- h) je natržená,
- i) pozbyla tuhost typickou pro bankovkový papír, nebo
- j) je zmačkaná a i po ručním zpracování není její povrch rovný.

Strojové zpracování

- a) je zašpiněná tak, že zašpinění znemožňuje identifikaci měny, nominální hodnoty, její pravosti nebo platnosti,
- b) je popsaná, pomalovaná, přetištěná, potištěná, obarvená nebo odbarvená, anebo poškozená hygienicky závadným materiálem a poškození na bankovce pokrývá alespoň 10 mm x 10 mm nepotištěné plochy nebo alespoň 15 mm x 15 mm její potištěné plochy,
- c) je ohořelá nebo zetlelá,
- d) je proděravělá na ploše větší než 10 mm²,
- e) je poškozená nástražným zařízením na ochranu proti krádeži,
- f) je složená ze 2 nebo více částí,
- g) není celá a chybějící část činí nejméně 6 mm v délce nebo 5 mm v šířce,
- h) je natržená a trhlina je větší než 4 mm v šířce a 8 mm v délce ve svislém směru nebo 4 mm v šířce a 15 mm v délce ve vodorovném směru nebo 4 mm v šířce a 18 mm v délce v úhlopříčném směru, měřeno po úsečce vedoucí od vrcholu trhliny k okraji tuzemské bankovky, ze kterého trhlina vychází, a svírající s trhlinou pravý úhel,
- i) pozbyla tuhost typickou pro bankovkový papír,
- j) je zmačkaná nebo přehnutá a následkem přehnutí je bankovka zkrácena nejméně o 6 mm na délku nebo nejméně o 5 mm na šířku, nebo
- k) má ohnutý roh o velikosti větší než 130 mm² a délka kratšího okraje je větší než 10 mm.

Míra poškození mincí pro určení nevhodnosti

Za tuzemskou minci nevhodnou pro další oběh se při ručním zpracování považuje mince, která

- a) je zašpiněná tak, **že zašpinění znemožňuje identifikaci měny, nominální hodnoty, pravosti nebo platnosti,**
- b) není celá,
- c) má nečitelný obrazec nebo reliéf, má deformovaný tvar, je nastřížená nebo proděravělá nebo je vyrobená z více částí a tyto části jsou odděleny,
- d) je poškozená nástražným zařízením na ochranu proti krádeži, nebo
- e) je odřená, zkorodovaná, zašpiněná nebo jinak opotřebovaná nebo poškozená způsobem znemožňujícím její bezproblémové používání v peněžním oběhu, zejména stanovení pravosti a platnosti.

Tt také tuzemská mince, která kromě charakteristik uvedených vykazuje jiné závažné odchylky, pro které nemůže projít zařízením nebo být detekována na pravost, platnost nebo vhodnost pro další oběh.

Předání ČNB

- Režim pro PO a směnárníky
- Režim pro zpracovatele tuzemských bankovek a mincí
- Režim pro úvěrové instituce provádějící pokladní operace

Režim pro PO a směnárny

Předávají ČNB tuzemské bankovky a mince **opotřebované oběhem a běžně poškozené**

a) **prostřednictvím úvěrové instituce** provádějící pokladní operace **vložením na účet** vedený v úvěrové instituci provádějící pokladní operace nebo **výměnou na pokladně** úvěrové instituce provádějící pokladní operace za tuzemské bankovky a mince vhodné pro další oběh,

b) **výměnou na pokladně České národní banky** za tuzemské bankovky a mince vhodné pro další oběh, nebo

c) **prostřednictvím zpracovatele tuzemských bankovek a mincí.**

Příjem poškozených platidel

- Běžně poškozené tuzemské bankovky a mince
- Nestandardně poškozené tuzemské bankovky

Náhrady 100%

- **Za celé**
- **Celistvé:** se jedná o bankovky, jejichž celková plocha je větší než 50 %, které jsou celistvé nebo které se skládají nejvýše ze 2 částí, jež nepochybně patří k sobě (v případě pochybností o tom, zda jednotlivé části bankovky patří k sobě, se posuzuje každá část samostatně)
- Nestandardně poškozené tuzemské bankovky a mince se nevyměňují. X pohromy

Poskytování náhrady za necelá platidla

- Prováděcí vyhláška ČNB 274/2011 Sb. § 12
- Celková plocha necelé tuzemské bankovky se určuje přiložením na mřížku, která rozděluje plochu bankovky stejným počtem svislých i vodorovných linek na 100 stejně velkých políček. Náhrada za necelou tuzemskou bankovku se poskytne, je-li
 - a) nejméně 51 políček mřížky zakryto více než z poloviny a zároveň je celková plocha necelé bankovky větší než 50 %, nebo
 - b) 50 políček mřížky zakryto ze 100 % a navíc je zakryto alespoň částečně i další políčko.

Ochrana měny

- Součást péče o cenovou stabilitu
- Realizace *lex monetae* – měnová suverenita
- Devizové právo
- Ochrana platidel – součást ochrany měny

Ochrana platidel

- Ochrana tuzemských platidel
- Ochrana cizích platidel:
 - a) Ochrana vlastním měnovým právem
 - b) Ochrana měnovým právem ČR – zásada stejného zacházení
 - c) Mezinárodně právní ochrana

Ochrana

- Technická – ochranné prvky
 - a) v popisu
 - b) skryté
- Emisní – neveřejná emisní pravidla
- Právní x padělání, pozměňování
 - a) Měnovým právem
 - b) Trestním právem

15/1932 Sb. z. n.

- Mezinárodní úmluva o potírání penězokazectví z 20.4.1929
- prof. **Jaroslav Kalláb**
mezinárodní a trestní právo

Závazek signatáře

- Čl.3.
-
- Pro obecný trestný čin bude potrestán:
- 1. kdo podvodně falešné peníze jakkoli zhotovuje nebo kdo porušuje peníze, nechť k tomu použije jakéhokoli prostředku;
-
- 2. kdo podvodně falešné peníze uvádí do oběhu;
-
- 3. kdo cokoli podniká k tomu konci, aby falešné peníze uvedl do oběhu, dovezl do státu, přijal nebo si opatřil, věda, že jsou falešné;
-
- 4. kdo se o tyto trestné činy pokusí a kdo se jich úmyslně zúčastní;
-
- 5. kdo podvodně zhotovuje, přijímá nebo si opatří nástroje neb jiné předměty, které jsou podle své povahy určeny k výrobě falešných peněz neb k porušení peněz.

Trestné činy proti měně a platebním prostředkům (40/2009 Sb.)

- § 233 – Padělání a pozměnění peněz
- § 234 - Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku
- § 235 – Udávání padělaných a pozměněných peněz
- § 236 – Výroba a držení padělatelského náčiní
- § 237 – Neoprávněná výroba peněz
- § 239 – Ohrožování oběhu tuzemských peněz

Pozměněná platidla

- Bankovka nebo mince (tuzemská, cizozemská), která byla nedovoleně **upravena** takovým způsobem, že je způsobilá vyvolat klamnou představu o své **platnosti** nebo o své nominální **hodnotě**.

Padělání v evropském právu

Nařízení Rady (ES) č. 1338/2001/ES, kterým se stanoví opatření nutná k ochraně eura proti padělání

- a) jakékoli podvodné zhotovování nebo pozměňování eurobankovek nebo euromincí pomocí jakýchkoli prostředků;
- b) podvodné uvádění padělaných eurobankovek nebo padělaných euromincí do oběhu;
- c) dovoz, vývoz, převoz, přijímání nebo získávání padělaných eurobankovek nebo padělaných euromincí s cílem uvést je do oběhu a s vědomím toho, že jde o padělky;
- d) podvodná výroba, přijímání, získávání nebo držení
- - nástrojů, předmětů, počítačových programů a veškerých jiných prostředků zvláště upravených pro podvodné zhotovování nebo pozměňování eurobankovek nebo mincí,
- nebo
- - hologramů nebo jiných prvků, které mají chránit eurobankovky a mince proti podvodnému zhotovování nebo pozměňování.

ČNB

- Národního střediska pro padělky
- Národního střediska pro analýzu padělků bankovek
- Národního střediska pro analýzu padělků mincí

Nařízení Rady (ES) č. 1338/2001/ES, kterým se stanoví opatření nutná k ochraně eura proti padělení

Padělky

- Není platidlem
- Nezákonně vyrobené
- Zákonně vyrobené – nezákonně dané do oběhu

Podezřelá platidla

- Důvodné podezření, že jsou padělaná nebo pozměněná

- Každý může odmítnout přijetí s výjimkou
 - a) Právnícké osoby
 - b) Směnárníka
 - c) Provozovatele kasína

Nakládání s podezřelými platidly

- **zadrží** bez náhrady,
- **vyzve** k prokázání totožnosti (**ten, kdo podezřelé bankovky nebo mince předložil, je povinen výzvě k prokázání totožnosti vyhovět**)
- **zaznamená** osobní údaje
- **vystaví potvrzení o zadržení podezřelých platidel**
- **předá** neprodleně České národní bance:
podezřelá platidla, stejnopis potvrzení o zadržení

Náležitosti potvrzení o zadržení

- a) **identifikační údaje předložitele:** jméno nebo jména, příjmení, datum narození a státní příslušnost, jde-li o osobu fyzickou, a obchodní firmu nebo název předložitele, jde-li o osobu právnickou,
- b) **adresa** trvalého pobytu předložitele, popřípadě adresu jeho dlouhodobého nebo trvalého pobytu na území České republiky, jde-li o osobu fyzickou, a sídlo předložitele, jde-li o osobu právnickou; pokud předložitel nemá na území České republiky adresu dlouhodobého ani trvalého pobytu, popřípadě sídlo, anebo pokud lze důvodně předpokládat, že jeho pobyt na území České republiky bude ukončen do 3 týdnů od zadržení podezřelých bankovek nebo mincí, uvede se i adresa stálého bydliště, popřípadě sídla předložitele v zahraničí,
- c) druh a číslo **dokladu**, podle kterého byla zjištěna totožnost předložitele,
- d) **měna a nominální hodnota** zadržené podezřelé bankovky a její **série a číslo** nebo měna a nominální hodnota zadržené mince a **ročník její ražby, počet kusů** jednotlivých druhů a nominálních hodnot zadržených podezřelých bankovek nebo mincí a **úhrnná částka**,
- e) **místo a datum zadržení** podezřelých bankovek nebo mincí,
- f) **identifikační údaje zadržitele**, a to jméno nebo jména, příjmení a adresu trvalého pobytu, jde-li o osobu fyzickou, a obchodní firmu nebo název a sídlo zadržitele, jde-li o osobu právnickou,
- g) **okolnosti**, za kterých byly podezřelé bankovky nebo mince zadrženy, a
- h) **podpis předložitele**, je-li přítomen vystavení potvrzení.

Evidence osob

- Maximálně 15 let
- Údaje o osobách
- Osobní údaje z evidence lze dále zpracovávat **pouze pro účely vyšetřování a odhalování trestné činnosti.**
- Skartace údajů – prokázání pravosti, uplynutí doby

Výsledek odborného posouzení

- ČNB informuje zadržitele
- Zadržitel informuje předložitele na žádost
- Negativní výsledek: ČNB – zadržitel – předložitel, bez žádosti

Reprodukce

- X padělání
- Hmotné reprodukce
- Nehmotné reprodukce
- Napodobeniny
- **Legalizace** - splnění technických kritérií stanovených:
 - a) Vyhl. ČNB 274/2011 Sb., nebo
 - b) Nařízením Rady (ES) č. 2182/2004 ze dne 6. prosince 2004 o medailích a žetonech podobných euromincím
- Totéž platí pro případ jejich **dovezení, přechovávání nebo rozšiřování** za účelem prodeje nebo pro jiné obchodní účely.

Legální napodobeniny

Rozměry

Úhel

Nezaměnitelný materiál

Jednotlivý prvek

SPECIMEN

BALENÍ

Pravidla balení bankovek a mincí

- Smlouva
- Pravidla určená prováděcí vyhláškou :

Táž nominální hodnota nad 100 ks – balíčky po 100 ks

Přes 1000 ks - po 10 balíčcích do svazků o 1 000 ks

Mince do 5 Kč nad 1000 ks – po 1000 ks/ nominálu

Od 10 Kč na 500 ks – po 500 ks /nominálu

Jsou-li předávány tuzemské bankovky a mince více nominálních hodnot najednou, uvede plátce počet kusů jednotlivých nominálních hodnot a úhrnnou částku.